Public Disclosure Authorized
Public Disclosure Authorized
Public Disclosure Authorized
Public Disclosure Authorized

Ediția în limba română

Doing Business în Uniunea Europeană 2017:
Bulgaria, România și Ungaria

Compararea reglementărilor comerciale aplicabile companiilor locale în 22 de orașe din Bulgaria, România și Ungaria cu alte 187 țări

WORLD BANK GROUP

Prezentare generală

OBSERVAȚII PRINCIPALE

- Reglementările aplicabile mediului de afaceri și punerea acestora în aplicare diferă semnificativ atât între cât și în interiorul Bulgariei, României și Ungariei – cele mai mari decalaje existând în interiorul Bulgariei și României.

- Nicio localitate nu excelează în toate cele cinci domenii măsurate; fiecare dintre cele 22 de localități comparate se situează în prima jumătate a clasamentului la cel puțin un indicator și în a doua jumătate a clasamentului la cel puțin unul dintre ceilalți indicatori.

- În fiecare stat există localități ale căror performanțe depășesc media Uniunii Europene în cel puțin un domeniu: Varna și Plevna în Bulgaria din punct de vedere al constituirii unei societăți comerciale, Pecs și Szeged în Ungaria din punct de vedere al obținerii autorizațiilor de construire, toate municipiile din Ungaria și municipiul Oradea din România din perspectiva înregistrării transferului dreptului de proprietate și majoritatea orașelor vizate în ceea ce privește soluționarea litigiilor comerciale. Cu toate acestea, niciuna dintre localitățile comparate nu se apropie de media UE din punct de vedere al racordării la rețeaua de electricitate.

- Atât Budapesta cât și Sofia se situează pe poziții inferioare municipiilor mai mici din statele respective. Cu toate acestea, Bucureștiul ocupă poziții în prima jumătate a clasamentului la majoritatea indicatorilor măsurați, demonstrând potențial pentru gestionarea eficientă a unui volum crescut de solicitări de servicii din partea sectorului privat.

- Factorii de decizie care doresc să adopte reforme pot aduce îmbunătățiri semnificative proceselor respective prin reproducerea bunelor practici implementate în alte localități din statul respectiv. Orașele din Bulgaria ar putea simplifica formalitățile de constituire a unei societăți comerciale aplicând bunele practici pe care le-a utilizat Varna. De asemenea, orașele din Ungaria ar putea îmbunătăți procedurile de racordare la rețeaua de electricitate prin preluarea bunelor practici utilizate în Szeged și Szekesfehervar, în timp ce orașele românești s-ar putea inspira din exemplul dat de Timișoara pentru a îmbunătăți procesul de soluționare a litigiilor comerciale.

Bulgaria, România și Ungaria au înregistrat progrese extraordinare din toate punctele de vedere în ultimii 25 de ani. După căderea comunismului, cele trei state au implementat o serie de reforme importante în vederea aderării la Uniunea Europeană, în urma cărora au beneficiat de o creștere economică puternică și favorabilă incluziunii sociale, reducerii sărăciei, creșterii nivelului de trai și alinierii rapide la nivelurile veniturilor din UE. Creșterea economică înregistrată de Bulgaria și România a fost în medie de 6% pe an începând cu 2000 și până la criza financiară mondială din 2008 – rată care a făcut ca venitul pe cap de locuitor să ajungă de la o treime din media UE la jumătate din aceasta[1]. Ungaria este deja considerată un stat cu venituri ridicate. În toate cele trei state, deschiderea frontierelor, veniturile în creștere și integrarea pe piața UE au permis cetățenilor să contribuie la progresul global economic, social și tehnologic într-un mod fără precedent.

Motive de optimism continuă să existe. Toate cele trei state au înregistrat creșteri economice mai mari decât media UE – Bulgaria cu o creștere de peste 3% iar România de peste 4% în 2016[2]. În plus, rata șomajului în toate cele trei țări a continuat să scadă[3]. Finanțele publice din aceste țări sunt, în general, solide. Acest lucru nu înseamnă însă neapărat că totul merge bine. Deși înainte de criza economică globală rata de creștere a veniturilor pentru procentul inferior de 40% din populație depășea media, această rată a început să scadă. Tendințele demografice pe termen lung nu sunt favorabile și sunt exacerbate de exodul de muncitori calificați în căutarea unor locuri de muncă mai bune în străinătate. În plus, alinierea la nivelul de trai al vecinilor vest-europeni a fost mult mai lentă decât era de așteptat. Acestor provocări li se adaugă scăderea investițiilor străine și creșterea gradului de incertitudine la nivelul economiei mondiale.

Dacă cele trei state doresc să-și continue dezvoltarea și să vină în întâmpinarea cererilor cetățenilor lor, este necesară găsirea unor noi stimulente de creștere economică și un proces continuu de reformare. Atingerea unei creșteri mai mari a productivității – factor decisiv al prosperității pe termen lung în orice țară – va necesita îmbunătățirea climatului de afaceri, a gradului de ocupare a forței de muncă și eficientizarea instituțiilor publice. În Bulgaria și România este necesară modernizarea infrastructurii pentru a beneficia pe deplin de avantajele comerțului liber în interiorul UE. Deși trebuie avuți în vedere toți factorii ce contribuie la creșterea economică, un climat favorabil mediului de afaceri reprezintă o prioritate pentru creșterea din sectorul privat și crearea de noi locuri de muncă. Asigurarea condițiilor de concurență echitabile pentru toți operatorii economici este esențială pentru a asigura demararea și dezvoltarea de către întreprinzătorii cu idei bune și energie a unor afaceri care să genereze locuri de muncă. Acest lucru este deosebit de important pentru întreprinderile mici și mijlocii care reprezintă mai mult de 98% din toate întreprinderile la nivelul UE și asigură circa două treimi din locurile de muncă din sectorul privat[4].

Aderarea la Tratatul privind piața comună a condus la importante schimbări instituționale și modernizarea mediului de afaceri în toate cele trei state. În anii de dinaintea aderării la UE două dintre acestea se situau în top 10 cele mai active din punct de vedere al reformelor la nivel mondial, potrivit studiului *Doing Business* – România în 2006 și Bulgaria în 2007. În pragul crizei financiare, pe măsură ce agenda mediului de afaceri devenea din nou prioritară la nivelul întregii UE, toate cele trei state au făcut eforturi considerabile pentru a elimina obstacolele rămase în calea creșterii economice și a creării de noi locuri de muncă. Ungaria s-a situat în primele 10 state cele mai active în domeniul implementării reformelor în anul 2010. Per ansamblu, România a înregistrat cel mai mare salt la nivelul întregii UE, cu excepția Poloniei, în ceea ce privește alinierea la cele mai bune practici mondiale privind legislația aplicabilă mediului de afaceri (figura 1.1). Cu toate acestea, ritmul

FIGURA 1.1 România a înregistrat progrese mai mari decât orice alt stat membru UE cu excepția Poloniei, din punct de vedere al alinierii la cele mai bune practici în domeniul legislației aplicabile mediului de afaceri

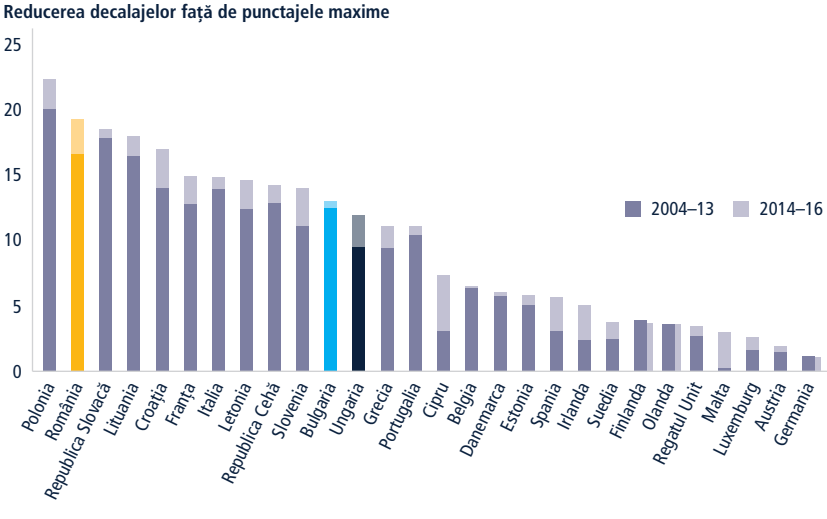

Sursa: baza de date a *Doing Business*.

Notă: Diferența față de punctajele maxime arată cât de departe se află un stat de cea mai bună performanță al oricărui stat din lume la fiecare din indicatorii *Doing Business*. Punctajele mai mari reflectă o eficiență mai mare și o calitate mai bună a sistemului legislativ. Barele verticale din graficul de mai sus ilustrează doar coeficientul de îmbunătățire, nu și întregul decalaj față de punctajul maxim. Având în vedere modificările semnificative aduse metodologiei *Doing Business* între 2013 și 2014, îmbunătățirile sunt măsurate pentru 2 perioade, 2004–13 și 2014–16. Setul de date este incomplet pentru Cipru, adăugat în ediția *Doing Business 2009*, și pentru Malta, adăugată în 2014.

reformelor a încetinit în ultimii ani. Acest lucru este valabil îndeosebi în Bulgaria, acolo unde *Doing Business* consemnează nu mai mult de o reformă legislativă anual începând cu 2012.

Toate cele trei state se situează actualmente în primele 50 de poziții printre cele 190 de state din clasamentul mondial realizat de *Doing Business* din punct de vedere al ușurinței derulării afacerilor. În cadrul UE, însă, ele se situează printre primele 10 cele mai restrictive state membre, în urma unor concurenți precum Polonia, Republica Cehă și Statele Baltice (figura 1.2). Racordarea la rețeaua de electricitate, obținerea autorizațiilor de construire și plata taxelor continuă să fie problematice în toate cele trei țări. De exemplu, societăților comerciale le sunt necesare mai mult de 450 de ore de lucru anual pentru a-și compila impozitele în Bulgaria și aproximativ 300 de ore în Ungaria, comparativ cu mai puțin de 100 de ore în Estonia, Finlanda sau Irlanda. Cu toate acestea, performanțele slabe într-un anumit domeniu pot coexista cu performanțe foarte bune înregistrate în altul. Ungaria depășește media UE în câteva domenii inclusiv în ceea ce privește înregistrarea transferului dreptului de proprietate și comerțul transfrontalier (figura 1.3), în timp ce România se situează printre primele state din punct de vedere al acordării creditelor iar Bulgaria, în domeniul protecției investitorilor minoritari. Această inegalitate în performanțele înregistrate la nivelul indicatorilor măsurați de *Doing Business* arată că reformele legislative mai pot fi îmbunătățite, fapt care ar conduce la un potențial mai mare de creștere a competitivității.

FIGURA 1.2 România, Bulgaria și Ungaria se situează printre primele 50 de state din lume din punct de vedere al ușurinței în derularea afacerilor, deși sub media UE

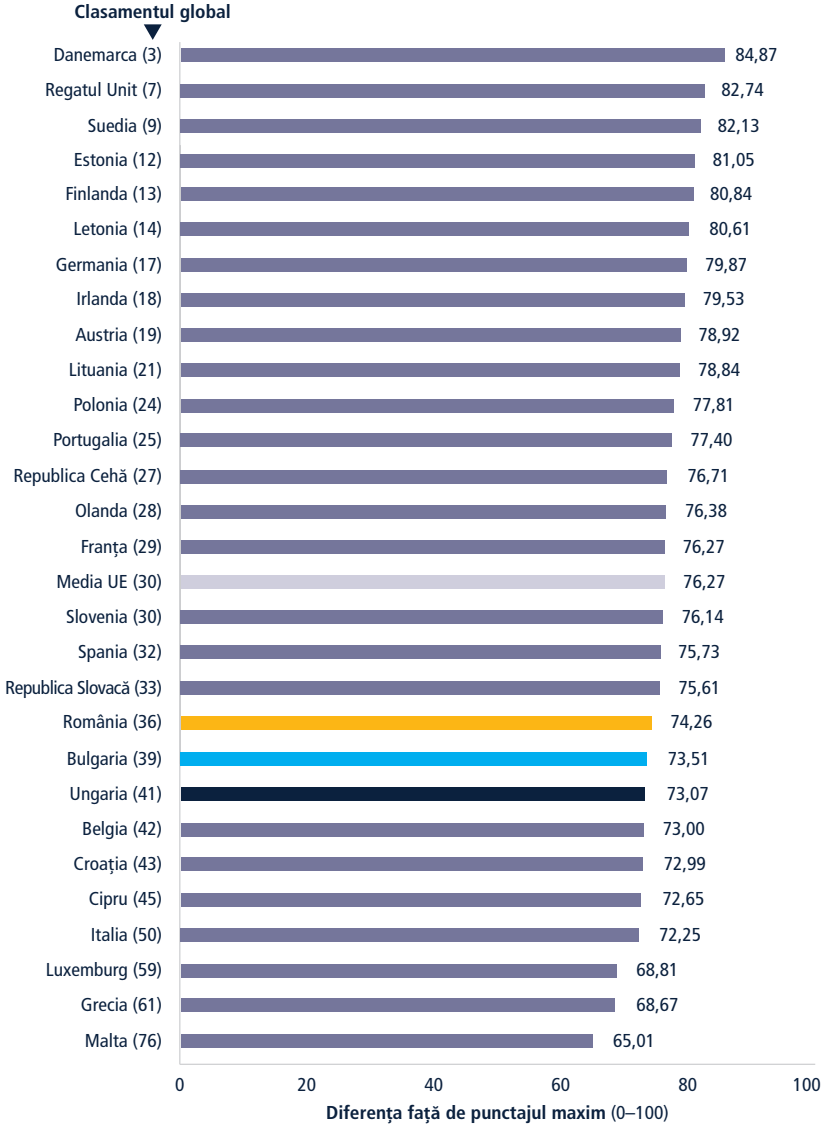

Sursa: baza de date a *Doing Business*

Notă: Diferența față de punctajele maxime arată cât de departe se află un stat de cea mai bună performanță al oricărui stat din lume la fiecare din indicatorii *Doing Business*. Punctajul este standardizat și este cuprins între 0 și 100, 100 reprezentând punctajul pentru cele mai bune practici (cu cât punctajul este mai mare, cu atât este mai bine). Bulgaria, România și Ungaria precum și alte state membre UE sunt reprezentate de capitalele lor (care sunt totodată și cele mai mari centre economice). Datele se bazează pe raportul *Doing Business 2017*.

CE INDICATORI MĂSOARĂ *DOING BUSINESS* ÎN UNIUNEA EUROPEANĂ 2017: BULGARIA, ROMÂNIA ȘI UNGARIA?

Doing Business monitorizează legislația aplicabilă mediului de afaceri care guvernează societățile comerciale naționale mici și mijlocii. În raportul publicat anual, pentru fiecare stat se ia în considerare centrul economic cel mai important. Rapoartele *Doing Business* la nivel subnațional reflectă o imagine mai nuanțată deoarece multe reglementări și măsuri administrative sunt puse în aplicare sau stabilite de autoritățile locale. Coordonarea la diverse niveluri de guvernare și la nivel de instituții este esențială pentru reducerea poverii legislative cu care se confruntă societățile comerciale. Din perspectiva unui întreprinzător, este irelevant dacă o anumită cerință aparține autorităților locale, regionale sau naționale.

Acest studiu este cel mai recent dintr-o serie de studii ce extinde analiza comparativă la orașe secundare din unul sau

FIGURA 1.3 Bulgaria, România și Ungaria ocupă poziții de top în clasamentele globale în ceea ce privește anumiți indicatori măsurați de *Doing Business*, dar se situează mai puțin bine în cadrul altor indicatori

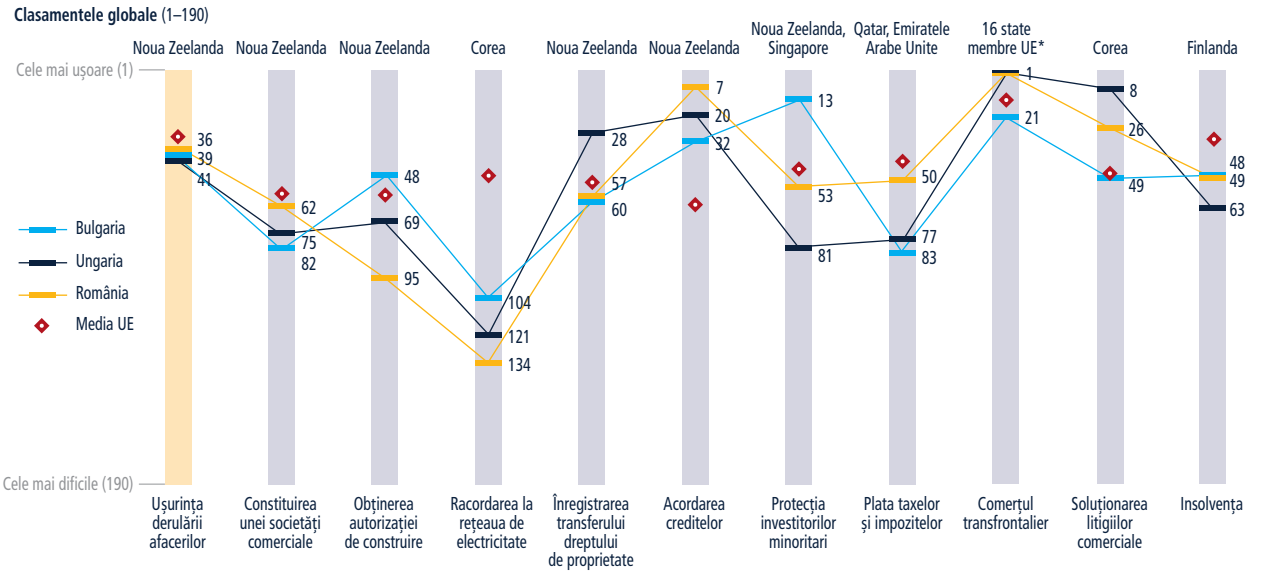

Sursa: baza de date a *Doing Business*.

Notă: Bulgaria, România și Ungaria precum și alte state membre UE sunt reprezentate de capitalele lor (care sunt totodată și cele mai mari centre economice). Datele se bazează pe raportul *Doing Business 2017*.

*Acestea sunt Austria, Belgia, Croatia, Republica Ceha, Danemarca, Franta, Ungaria, Italia, Luxemburg, Olanda, Polonia, Portugalia, Romania, Slovenia, Slovacia si Spania.

mai multe state membre ale UE astfel încât să ofere o prezentare completă a mediului de afaceri și a cadrului legislativ[5]. Această ediție acoperă 22 de orașe din Bulgaria, România și Ungaria[6]. Raportul se concentrează pe un set de indicatori care măsoară complexitatea și costurile proceselor de reglementare, precum și eficiența instituțiilor juridice, care influențează cinci etape din ciclul de viață al unei societăți comerciale naționale mici sau mijlocii: constituirea unei societăți comerciale, obținerea autorizației de construire, racordarea la rețeaua de energie electrică, înregistrarea transferului dreptului de proprietate și soluționarea litigiilor comerciale în primă instanță. Eforturile de implementare a reformelor legislative, atât la nivel național cât și la nivel subnațional, pot contribui la creșterea ritmului de aliniere la cele mai bune practici.

CARE SUNT PRINCIPALELE OBSERVAȚII?

Rezultatele studiului arată că există variații semnificative între cele trei state din punct de vedere al reglementărilor aplicabile mediului de afaceri și al punerii lor în aplicare, și chiar și între localități din interiorul aceluiași stat (tabelul 1.1). Localitățile din Ungaria înregistrează performanțe mai mari la patru dintre cei cinci indicatori măsurați. Însă acestea sunt deficitare la indicatorul privind constituirea unei societăți comerciale – la care patru municipii din Bulgaria își dispută primele poziții – datorită costurilor ridicate (aproape dublul mediei europene) și a celui mai mare capital social necesar pentru constituire, la nivelul UE. La indicatorii unde autoritățile locale dispun de cea mai mare autonomie în elaborarea sau punerea în aplicare a reglementărilor, cum ar fi obținerea autorizațiilor de construire și racordarea la rețeaua de electricitate, orașele României au cele mai slabe punctaje.

Sunt câteva concluzii care se pot desprinde din analiza mai detaliată a punctajelor obținute. În primul rând, Budapesta și Sofia se situează pe poziții inferioare municipiilor mai mici din Ungaria si respectiv Bulgaria. Acest lucru poate fi atribuit în parte cererii mai mari de servicii din partea sectorului privat existente în cele mai mari centre economice comparativ cu centrele urbane mai mici și mai puțin populate. De exemplu, în Budapesta au loc anual mai multe vânzări de proprietăți decât în toate celelalte șase orașe din Ungaria luate împreună[7]. Cu toate acestea, Bucureștiul se situează în prima jumătate a clasamentului orașelor din România la toți indicatorii cu excepția soluționării litigiilor comerciale, demonstrând că orașele mari pot fi eficiente și pot oferi servicii de calitate prin capitalizarea economiilor de scară și investiții în modernizarea administrativă.

În al doilea rând, cele mai mari diferențe la nivel subnațional se înregistrează în Bulgaria și România. În Bulgaria, Varna se situează cu 20 de poziții mai sus (pe prima poziție) față de Sofia, din punct de vedere al constituirii unei societăți comerciale, în timp ce Ruse se situează cu 13 poziții mai sus decât Sofia în clasamentul pentru soluționarea litigiilor comerciale. În România, Bucureștiul depășește cu 17 poziții Craiova (care se

află la coada clasamentului) la indicatorul privind constituirea unei societăți comerciale, iar Timișoara se află cu 17 poziții mai sus de Brașov (care are cel mai mic punctaj) din punct de vedere al soluționării litigiilor comerciale. Orașele din Ungaria au performanțe mai omogene, situându-se, toate, în prima jumătate a clasamentului la patru dintre cei cinci indicatori, cu excepția Budapestei care ocupă poziții de top doar la trei dintre indicatori, și se poziționează la coada clasamentului în ceea ce privește constituirea unei societăți comerciale.

În al treilea rând, niciun oraș nu excelează la toți indicatorii. Într-adevăr, fiecare oraș din cele 22 comparate se clasează în jumătatea superioară la cel puțin un indicator, și în jumătatea inferioară la cel puțin unul din ceilalți indicatori (a se vedea tabelul 1.1). De exemplu, Varna (Bulgaria) deține prima poziție la indicatorul privind constituirea unei societăți comerciale dar ocupă unul dintre ultimele locuri la indicatorul privind înregistrarea transferului dreptului de proprietate. În timp ce Oradea (România) este în fruntea clasamentului din punct de vedere al constituirii unei societăți comerciale, orașul se poate inspira din exemplul dat de Timișoara (România) pentru a-și îmbunătăți rezultatele în cadrul indicatorului privind soluționarea litigiilor comerciale. În Ungaria, Budapesta este depășită de Pecs sau Szeged de la care poate învăța cum să-și eficientizeze procedurile de avizare a construcțiilor. În România, Timișoara și Constanța pot oferi un exemplu pozitiv în domeniul soluționării litigiilor comerciale. Aceste diferențe de performanțe la nivel subnațional pot ajuta factorii decizionali să identifice domeniile în care sunt posibile îmbunătățiri care nu necesită modificări legislative majore (figura 1.4).

În al patrulea rând, diferența față de punctajul maxim – care arată cât de departe se situează o localitate de cele mai bune practici globale în termeni absoluți și care, în același timp, stă la baza clasamentului localităților – reflectă faptul că diferențele cele mai notabile în performanțele din

TABELUL 1.1 Cât de aproape sunt cele 22 de orașe de cele mai bune practici la nivel mondial?

	Constituirea unei societăți comerciale		Obținerea autorizației de construire		Racordarea la rețeaua de electricitate		Înregistrarea transferului dreptului de proprietate		Soluționarea litigiilor comerciale	
Oraș (Stat)	Punctaj DTF	Poziție	Punctaj DTF	Poziție	Punctaj DTF	Poziție	Punctaj DTF	Poziție	Punctaj DTF	Poziție
Burgas (Bulgaria)	90,05	3	69,23	11	65,49	3	70,67	18	72,68	15
Plevna (Bulgaria)	90,50	2	71,92	8	54,66	13	70,44	19	73,63	12
Plovdiv (Bulgaria)	90,05	3	68,30	12	65,06	5	69,59	21	72,36	17
Ruse (Bulgaria)	88,33	11	71,34	9	54,71	12	71,53	17	75,38	7
Sofia (Bulgaria)	86,82	21	72,75	6	54,64	14	69,23	22	67,04	20
Varna (Bulgaria)	90,56	1	70,53	10	59,05	10	70,19	20	74,23	9
Budapesta (Ungaria)	87,28	20	67,89	13	63,25	7	80,08	6	73,75	11
Debrecen (Ungaria)	87,61	13	72,71	7	63,36	6	81,16	1	81,72	1
Gyor (Ungaria)	87,32	18	73,35	5	63,25	7	80,80	4	74,20	10
Miskolc (Ungaria)	87,61	13	73,47	4	61,76	9	80,92	2	79,53	2
Pecs (Ungaria)	87,61	13	75,58	1	65,21	4	79,96	7	77,07	4
Szeged (Ungaria)	87,57	16	74,38	2	67,46	1	80,80	4	75,98	6
Szekesfehervar (Ungaria)	87,32	18	73,70	3	65,53	2	80,92	2	79,12	3
Brașov (România)	88,78	9	56,28	17	49,56	19	74,65	9	64,24	22
București (România)	89,53	5	58,09	15	53,23	15	74,65	9	72,25	18
Cluj-Napoca (România)	88,78	9	54,32	20	50,41	18	73,81	16	73,34	14
Constanța (România)	87,52	17	49,26	21	49,06	20	74,65	9	75,04	8
Craiova (România)	86,27	22	61,31	14	53,01	16	74,65	9	73,37	13
Iași (România)	88,28	12	56,01	18	57,76	11	74,65	9	72,64	16
Oradea (România)	89,53	5	57,84	16	50,80	17	75,48	8	72,01	19
Ploiești (România)	89,53	5	54,40	19	47,22	21	74,64	15	65,86	21
Timișoara (România)	89,53	5	48,92	22	43,56	22	74,65	9	76,13	5

Sursa: baza de date a *Doing Business*.

Notă: Diferența față de punctajele maxime (DTF – din engleză, distance to frontier) arată cât de departe se află o localitate de cea mai bună performanță a oricărei localități din lume la fiecare din indicatorii *Doing Business*. Punctajul este standardizat și este cuprins între 0 și 100, 100 reprezentând cele mai bune practici (cu cât punctajul este mai mare, cu atât este mai bine). Pentru mai multe detalii, consultați capitolul „*Despre Doing Business* și *Doing Business în Uniunea Europeană 2017: Bulgaria, România și Ungaria*". Datele pentru București, Budapesta și Sofia au fost revizuite de la publicarea raportului *Doing Business 2017*. Setul complet de date poate fi găsit pe site-ul *Doing Business* de la http://www.doingbusiness.org.

FIGURA 1.4 Performanțele inegale în cadrul diferiților indicatori măsurați pentru fiecare localitate reflectă oportunitățile de reformă și schimb de bune practici

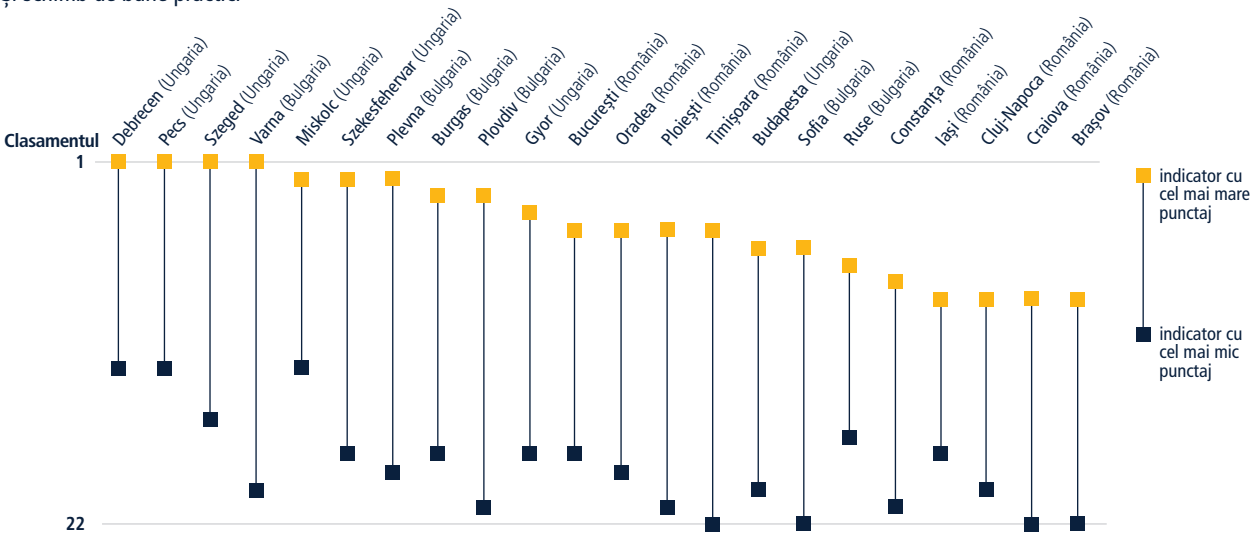

Sursa: baza de date a *Doing Business.*

cadrul fiecărui stat se înregistrează la indicatorii privind obținerea autorizațiilor de construire, racordarea la rețeaua de electricitate și soluționarea litigiilor comerciale. Acest lucru nu este surprinzător deoarece mare parte din cerințele procesului de avizare a construcțiilor sunt de competența autorităților locale. In același timp, există furnizori diferiți de electricitatea în regiunile din fiecare stat iar rolul judecătoriilor este crucial în soluționarea litigiilor comerciale. Aceste decalaje între performanțele diverselor localități din fiecare stat sugerează că orașele pot învăța lecții importante unele de la altele și că acest lucru poate avea efecte pozitive asupra competitivității nu numai la nivel de stat ci și la nivel internațional.

De exemplu, diferența față de punctajul maxim din punct de vedere al obținerii autorizațiilor de construire relevă diferențe mari între localitățile din Ungaria (figura 1.5). Pecs a obținut un punctaj (75,58) care îl situează înaintea Belgiei și a Norvegiei și, alături de punctajul obținut de Szeged, depășește media europeană (74,14). Dimpotrivă, punctajul acordat Budapestei (67,89) este cu aproape 8 puncte mai mic decât cel al orașului Pecs și cu mult sub media europeană, deși mai mare decât media globală (65,76). Volumul mare de lucrări cu care se confruntă biroul arhitectului șef al Budapestei generează timpi mai lungi de așteptare pentru aprobarea planurilor de urbanism față de orice altă localitate din Ungaria. Budapesta este, totodată, singurul oraș în care racordarea la sistemele de apă și canalizare este efectuată de instituții separate.

Diferențe majore există între localitățile din Bulgaria în ceea ce privește racordarea la rețeaua electrică. Punctajul înregistrat de Sofia (54,64) este cu mult sub media globală, în vreme ce punctajul obținut de Burgas (65,49) este apropriat de media globală. Dacă Sofia ar reuși să preia bunele practici aplicate în alte orașe din Bulgaria pentru a reduce termenele și costurile aferente procesului de racordare, Sofia ar urca nu numai în clasamentul celor 22 de orașe comparate în cadrul acestui raport, ci chiar în cadrul clasamentului global, unde Bulgaria este reprezentată de Sofia.

Diferențe similare au fost constatate și între orașele românești, în ceea ce privește soluționarea litigiilor comerciale. Punctajele obținute de Timișoara și Brașov la acest indicator diferă cu 12 puncte. Punctajul Timișoarei (76,13) este cel de-al doilea la nivelul UE, depășit doar de Lituania. Pe de altă parte, punctajul Brașovului (64,24) este mai mic decât media UE. Timișoara beneficiază de existența unei secții comerciale separate și de un sistem electronic mai sofisticat de gestionare a dosarelor. În Brașov, unde aceste elemente lipsesc, soluționarea litigiilor comerciale și punerea în executare a sentințelor comerciale durează cu aproape opt luni mai mult.

Comparând performanțele la nivel european și global, următoarea concluzie iese in evidență: fiecare stat are cel puțin o localitate al cărei punctaj depășește media UE la cel puțin un indicator (figura 1.6). Două orașe din Bulgaria, și anume, Varna și Plevna, depășesc punctajul mediu UE la indicatorul privind constituirea unei societăți comerciale – singurele din cele 22 de orașe comparate care au reușit această performanță. Aceste două orașe beneficiază de costuri reduse de constituire, formalități mai rapide de înregistrare ca plătitor de TVA și un proces mai simplificat, care nu necesită înregistrarea la primărie.

FIGURA 1.5 Diferențe marcante in performanțele constatate în cadrul indicatorilor privind autorizațiile de construire, racordarea la rețeaua de electricitate și soluționarea litigiilor comerciale

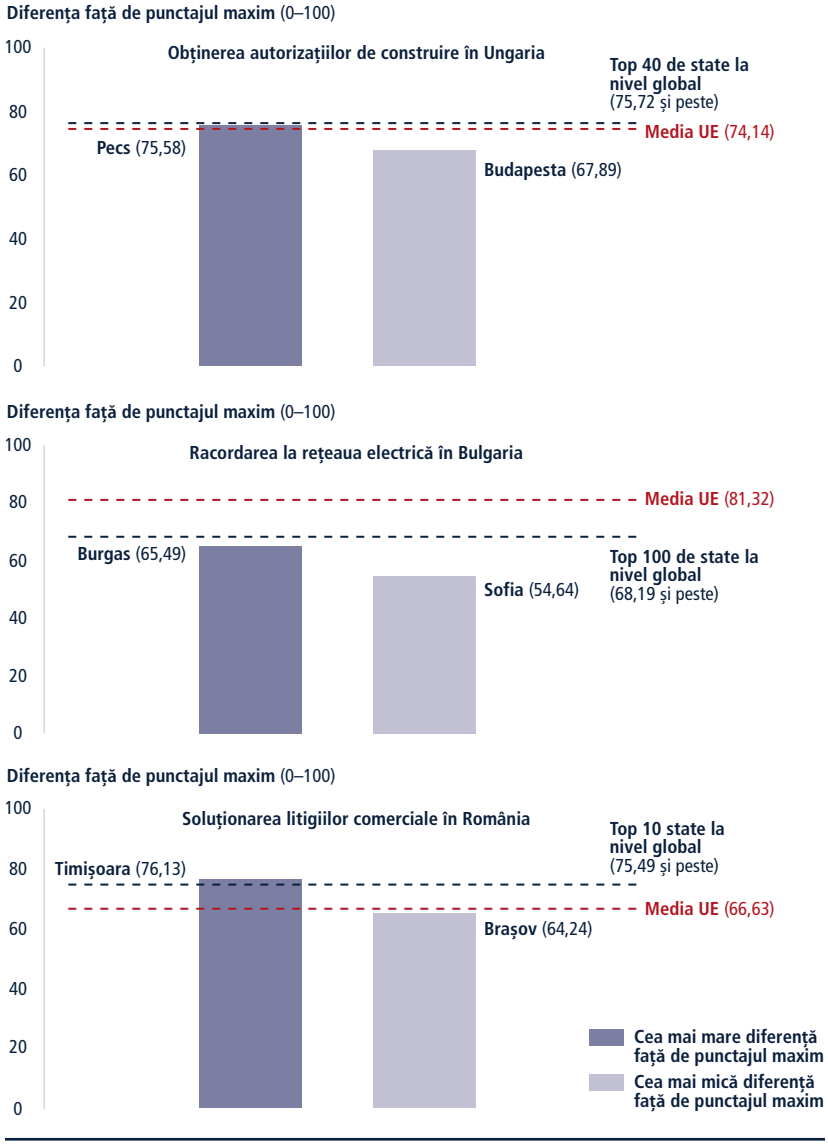

Sursa: baza de date a *Doing Business.*

Notă: Diferența față de punctajele maxime arată cât de departe se află o localitate de cea mai bună performanță al oricărui stat la fiecare din indicatorii *Doing Business.* Punctajul este standardizat și este cuprins între 0 și 100, 100 reprezentând punctajul pentru cele mai bune practici (cu cât punctajul este mai mare, cu atât este mai bine). Punctajele medii pentru UE se bazează pe datele la nivel de stat pentru 28 de state membre UE.

Pecs nu este doar orașul din Ungaria care se clasează pe primul loc la indicatorul privind obținerea autorizațiilor de construire ci, împreună cu Szeged, depășește media UE la acest indicator. În Pecs sunt necesare mai puține formalități și, grație parțial nivelului corespunzător de personal în cadrul biroului arhitectului șef, emiterea autorizațiilor de construire și locuire se realizează mult mai rapid decât în orice alte localități din Ungaria.

Localitățile din Ungaria se clasează pe locuri fruntașe la indicatorul privind înregistrarea transferului dreptului de proprietate – grație unui proces simplificat de transfer al titlurilor de proprietate și a punctajelor mari acordate pentru indicele privind calitatea sistemului de cadastru și publicitate imobiliară, dar și Oradea (România) reușește la rândul său să depășească media UE la acest indicator. În vreme ce registrele de cadastru din România sunt ținute în mare parte pe hârtie, în Oradea majoritatea titlurilor sunt deja scanate.

Toate orașele din Bulgaria și Ungaria, și majoritatea celor din România, depășesc media UE la indicatorul privind soluționarea litigiilor comerciale. Într-adevăr, Debrecen, Miskolc și Szekesfehervar din Ungaria depășesc Lituania, statul cu cele mai bune performanțe din UE, datorită costurilor scăzute și proceselor rapide, care durează 14 luni sau chiar mai puțin. Cele două excepții românești, Brașov și Ploiești, înregistrează termene mai lungi și costuri mari legate de derularea procesului, precum și punctaje mai mici la indicele privind calitatea procesului judiciar.

Pe de altă parte, niciun oraș nu se apropie de media UE la indicatorul privind racordarea la rețeaua de electricitate. Obținerea unei racordări noi durează mai mult în toate cele trei state decât în orice alt stat membru UE. Chiar și în Iași (România), oraș care înregistrează cele mai rapide formalități dintre cele 22 de localități comparate, un întreprinzător trebuie să aștepte cu aproximativ trei luni mai mult decât media UE și cu cinci luni mai mult decât în statele UE cu cele mai rapide formalități (Austria și Germania).

DIRECȚIA DE URMAT

Atunci când o economie trece printr-o perioadă de criză, discursul economic se concentrează mai degrabă pe politicile fiscale și monetare pe care guvernul le-ar putea pune în aplicare, și mai puțin pe acele pârghii care stau la baza economiei – cum ar fi legislația aplicabilă constituirii societăților comerciale, tranzacțiilor imobiliare sau furnizării serviciilor de utilități de bază.

FIGURA 1.6 Cel puțin o localitate din fiecare stat depășește ca punctaj media UE la cel puțin unul dintre indicatorii măsurați

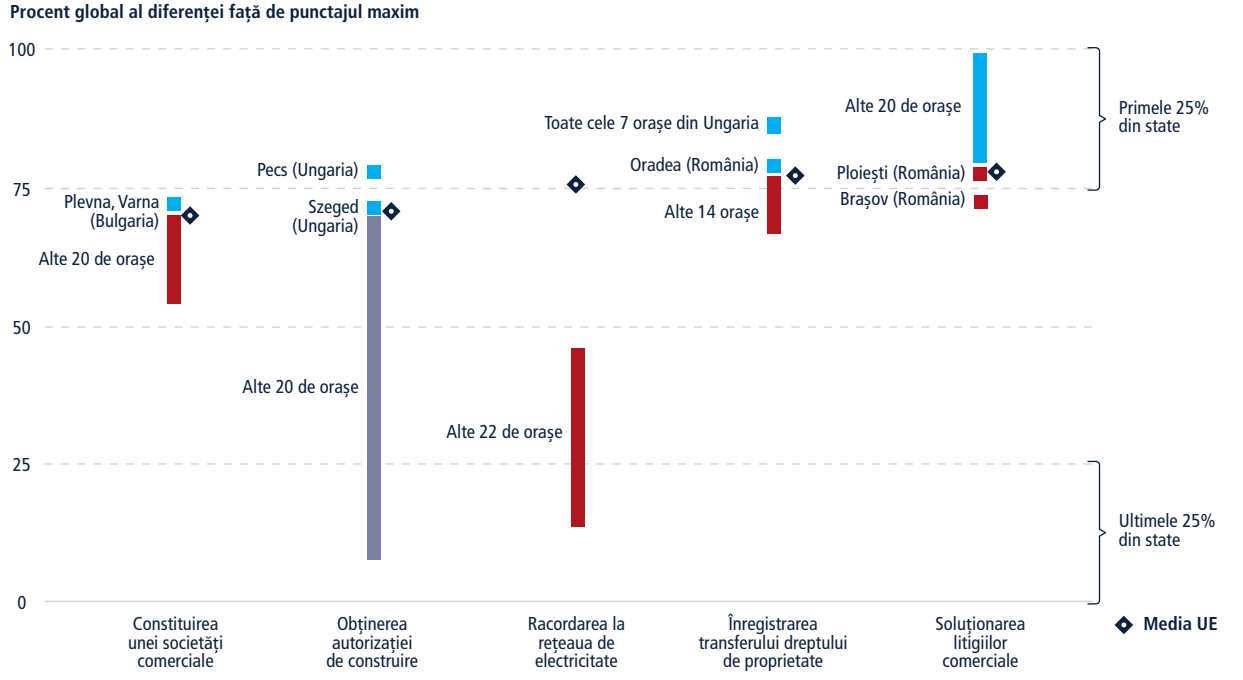

Sursa: baza de date a *Doing Business*.
Notă: Procentele globale se bazează pe eșantionul *Doing Business* global ce cuprinde 190 de state. Punctajele medii pentru UE se bazează pe datele la nivel de economie pentru 28 de state membre UE.

Cu toate acestea, efectul mult dezbătutelor măsuri fiscale și monetare poate fi blocat dacă aceste pârghii nu funcționează corespunzător. Elaborarea unei legislații corecte, aplicabile mediului de afaceri – prin găsirea echilibrului dintre stimularea dezvoltării sectorului privat și atingerea obiectivelor de politică publică – necesită eforturile coordonate ale tuturor factorilor politici și de decizie la toate nivelurile de guvernământ. Guvernele naționale pot depune eforturi pentru a elabora norme legislative care să faciliteze constituirea și funcționarea societăților comerciale, însă, ceea ce va conta în cele din urmă este modul în care aceste norme sunt aplicate în practică.

Raportul anual *Doing Business* dorește să atragă atenția asupra modului în care birocrația afectează întreprinderile mici și mijlocii și să încurajeze autoritățile să-și îndrepte atenția spre exterior, pentru a învăța din bunele practici mondiale. Rapoartele subnaționale *Doing Business* reamintesc statelor membre că la fel de utilă este și o privire îndreptată spre interior, de vreme ce unele bune practici pot fi identificate chiar și în afara marilor centre economice. Astfel, va fi dificil pentru o localitate să susțină că nu-și poate îmbunătăți practicile atâta timp cât o altă localitate învecinată, care se supune acelorași reglementări, reușește să ofere comunității servicii mai eficiente, mai ieftine și de calitate superioară.

Acest raport subliniază diferențele existente atât între cât și în interiorul statelor. Decalajele dintre performanțele legislative ale diverselor localități pot ajuta factorii de decizie naționali și locali să stabilească domeniile care necesită cu prioritate îmbunătățiri și să identifice bune practici ce stau la baza progresului. Bunele practici locale și globale precum și oportunitățile de reformare legislativă din fiecare stat sunt evidențiate pe întreg parcursul acestui raport (tabelul 1.2).

Anumite teme comune se desprind din analiza domeniilor care necesită astfel de reforme legislative. Una dintre acestea este complexitatea formalităților. Cu unele excepții, în majoritatea celor 22 de orașe comparate, formalitățile de constituire a societăților comerciale, obținere a autorizațiilor de construire, înregistrare a transferului dreptului de proprietate și racordare la rețeaua de electricitate sunt mai complexe decât media UE[8]. În Bulgaria, un întreprinzător trebuie să parcurgă opt formalități pentru transferul dreptului de proprietate, aproape de două ori mai multe decât media UE. Simpla respectare a cerințelor privind impozitele locale necesită îndeplinirea a două formalități. În mod similar, dezvoltatorii din România trebuie să obțină cel puțin șase avize și documente diferite în etapa premergătoare construirii, înainte de obținerea autorizației de construire, inclusiv avizul Ministerului Sănătății, al Agenției de Protecție a Mediului și al Inspectoratului pentru Situații de Urgență. Pentru simplificarea procesului, funcționarii publici locali ar putea prelua practica din Craiova, care constă în convocarea reprezentanților tuturor furnizorilor de utilități pentru a stabili ce avize sunt necesare. Primăria din Craiova poate

TABELUL 1.2 Oportunități de îmbunătățire în Bulgaria, România și Ungaria

Aria de reglementare	Bulgaria	Ungaria	România	Recomandări de reforme
Constituirea unei societăți comerciale	●		●	Simplificarea înregistrării ca plătitor de TVA
			●	Încurajarea înregistrării online a unei societăți comerciale, fără a fi necesară deplasarea la registrul comerțului pentru ridicarea certificatului de înmatriculare
		●		Reducerea sau eliminarea cerinței privind capitalul minim subscris și vărsat pentru societățile cu răspundere limitată
	●	●		Implicarea opțională a intermediarilor juridici (avocați, notari) în constituirea societății comerciale
	●	●		Revizuirea cerințelor primăriei
		●	●	Extinderea platformei online pentru a cuprinde și înregistrarea în sistemul public de asigurări sociale și a contractelor de muncă
	●	●	●	Verificarea dacă anumite cerințe (cum ar fi apartenența la camera de comerț și depunerea unui capital minim simbolic la o bancă) pot fi eliminate în cazul întreprinderilor mici și mijlocii
		●	●	Introducerea unui cod unic de identificare
Obținerea autorizațiilor de construire	●	●	●	Consolidarea cerințelor și reglementărilor aplicabile formalităților de eliberare a autorizațiilor de construire
	●	●	●	Adoptarea integrală a unei abordări pe bază de risc în ceea ce privește avizele de mediu
	●		●	Revizuirea structurii de costuri pentru autorizațiile de construire
	●		●	Simplificarea formalităților de avizare premergătoare construirii
	●		●	Extinderea platformelor electronice pentru a acoperi întregul proces de obținere a autorizațiilor de construire
	●			Clarificarea responsabilităților agenților de supervizare vis a vis de primărie și alte persoane implicate în procesul de eliberare a autorizațiilor de construire
		●		Consolidarea inspecțiilor financiare și a avizelor la finalizarea lucrărilor de construire
			●	Identificarea unor căi de simplificare a eliberării autorizațiilor de construire cum ar fi prelungirea valabilității extraselor de carte funciară și eliminarea cerințelor privind documente pe care instituția emitentă ar trebui să le dețină deja precum și a necesității de verificare de către Ordinul Arhitecților
Racordarea la rețeaua de electricitate	●	●	●	Introducerea regulilor de aprobare tacită și a abordărilor pe bază de risc pentru a reduce întârzierile legate de avizele pre-racordare
	●	●	●	Organizarea la nivel intern a avizelor pre-conectare în back-office
	●		●	Identificarea oportunităților de simplificare a cerințelor, cum ar fi semnarea unui contract de antrepriză de lucrări și a unui contract de servitute precum și a cererilor de pre-aprobare și aprobare a conectării
	●	●	●	Clarificarea și o mai bună comunicare a formalităților și cerințelor în vederea racordării la rețeaua de electricitate
	●		●	Revizuirea costurilor pentru obținerea unei racordări noi
	●	●	●	Sporirea stimulentelor acordate pentru furnizarea eficientă a energiei
Înregistrarea transferului dreptului de proprietate	●		●	Actualizarea la nivel intern a informațiilor fiscale locale și naționale prin conectarea sistemelor tuturor instituțiilor
	●	●		Eliminarea cerinței privind verificarea bonității la registrul comerțului
	●	●		Evaluarea posibilității reducerii impozitelor aplicabile în cazul transferului dreptului de proprietate
	●	●	●	Introducerea contractelor-tip pentru transferul dreptului de proprietate și apelarea la notari sau avocați doar în mod opțional
	●		●	Extinderea acoperirii cadastrale și de carte funciară
	●	●	●	Crearea unei platforme electronice pentru transferul dreptului de proprietate
	●		●	Introducerea mecanismelor de soluționare eficientă a disputelor privind drepturile de proprietate
	●	●	●	Publicarea unor statistici anuale privind tranzacțiile încheiate și disputele privind drepturile de proprietate
Soluționarea litigiilor comerciale	●	●	●	Gestionarea în mod eficient a procedurii preliminare
	●	●	●	Stabilirea limitelor legale privind acordarea amânărilor
	●	●	●	Simplificarea calculului și revizuirii cheltuielilor de judecată
		●	●	Publicarea online a hotărârilor judecătorești de la toate nivelurile
	●		●	Introducerea posibilității depunerii online a documentelor și îmbunătățirea sistemului de plăți electronice
	●			Constituirea instanțelor pentru cauze cu valoare mică sau introducerea unor proceduri simplificate de soluționare a acestui tip de cauze
	●		●	Evaluarea cauzelor în vederea echilibrării gradului de încărcare a instanțelor

Notă: Toate recomandările de reformă sunt detaliate în secțiunea „Ce poate fi îmbunătățit" din capitolul corespunzător.

chiar să obțină toate avizele în numele solicitantului în schimbul unei taxe suplimentare. Factorii de decizie ar putea să se inspire de asemenea din străinătate. Spre exemplu, decizia Georgiei de a grupa toate instituțiile ne-furnizoare de utilități dar care eliberează avize în cadrul unui ghișeu unic a simplificat formalitățile și a redus timpul de avizare premergătoare de la 70 de zile la 15 zile.

O a doua temă comună o reprezintă volumul inegal de tranzacții care pare să afecteze la rândul său performanțele anumitor orașe. În Sofia, de exemplu, numărul mai mare de tranzacții imobiliare contribuie la creșterea numărului de zile până la finalizarea transferurilor drepturilor de proprietate față de alte orașe din Bulgaria. În mod similar, în Budapesta, volumul mare de lucrări cu care se confruntă biroul arhitectului șef face ca termenul de avizare a planului de urbanism să fie de două ori mai mare decât în alte localități din Ungaria: o lună față de două săptămâni, în medie. Dintre orașele românești, Ploieștiul se confruntă cu cel mai mare volum de dosare în instanțe, în afara Bucureștiului[9]; termenul scurs de la depunerea unei cereri de chemare în judecată până la pronunțarea unei sentințe este de 16 luni la instanțele din Ploiești, cel de-al doilea ca lungime din toate cele 22 de orașe comparate. În Bulgaria, judecătorii instanțelor din Sofia au în lucru mult mai multe cauze decât judecătorii instanțelor din Plevna și Ruse[10]. Acest volum mare de dosare se adaugă problemelor deja existente în ceea ce privește infrastructura tehnologiei informațiilor și procedurile interne, ceea ce face ca Sofia să înregistreze cele mai mari întârzieri în soluționarea litigiilor comerciale. Problemele legate de distribuirea inechitabilă a dosarelor în Bulgaria sunt binecunoscute și au fost menționate de Comisia Europeană și Banca Mondială[11].

Cu toate acestea, nu toate orașele în care se derulează volume mari de tranzacții se confruntă cu probleme. Buna gestionare, personalul calificat și procedurile interne eficiente pot contribui semnificativ la eliminarea problemelor legate de volumul mare de lucrări, fără a fi necesară suplimentarea resurselor. În ciuda faptului că în Budapesta au loc mai multe tranzacții imobiliare decât în toate celelalte șase orașe din Ungaria luate la un loc[12], capitala reușește să finalizeze transferurile drepturilor de proprietate mai rapid decât orașul Pecs, în care numărul de tranzacții este mai mic. În România, în orașe mari precum București și Timișoara eliberarea codului de identificare fiscală (de plătitor de TVA) are loc mult mai rapid decât în alte orașe. Bucureștiul are un număr mai mare de dosare per judecător în primă instanță decât alte orașe din România[13], și cu toate acestea ritmul de soluționare a dosarelor este mai rapid decât al instanțelor care judecă 20%-40% mai puține cauze. În Sofia se depun cu mult mai multe cereri de eliberare a autorizațiilor de construire decât în oricare din celelalte orașe din Bulgaria și totuși capitala reușește să le emită într-un termen mai scurt datorită serviciilor disponibile de emitere în regim de urgență care, însă, presupun taxe mai mari (ceea ce face ca procesul de eliberare a autorizațiilor de construire din Sofia să fie cel mai scump din Bulgaria).

O altă temă comună o reprezintă utilizarea sistemelor informatice pentru a crește eficiența și a oferi servicii de tip e-government. Atât Bulgaria cât și România au pus în aplicare sistemul electronic de înregistrare a cererilor de constituire a unei societăți comericiale, succesul acestora fiind diferit. În timp ce în Bulgaria aproape trei sferturi din societățile comerciale cu răspundere limitată noi sunt înmatriculate online[14], în România procentul este mai mic de 1% în multe orașe[15]. Pentru a recupera decalajul, orașele românești ar trebui să urmeze în primul rând exemplul Constanței unde, grație intervenției Camerei de Comerț, procentul societăților comerciale cu răspundere limitată înmatriculate online a atins 24%. Un alt exemplu de urmat este cel al Bulgariei, care aplică tarife mai mici dacă înregistrarea se face online, pentru a încuraja utilizarea acestui sistem.

România a pus în aplicare la nivelul întregii țări un sistem electronic de management al dosarelor, deși unele instanțe au utilizat funcțiunile oferite de sistem mai eficient decât altele, o parte din acestea îmbunătățindu-l cu programe proprii. Un exemplu în acest sens îl constituie software-ul „Infodosar" dezvoltat de instanțele din Cluj-Napoca și Timișoara, care permite părților în litigiu un acces mai mare la înscrisurile aferente cauzei. În schimb, în Bulgaria, Sofia are un sistem de software diferit de cel al celorlalte orașe care oferă funcționalități limitate utilizatorilor.

Ungaria se află în fruntea clasamentului în ceea ce privește serviciile e-government. Toate societățile comerciale noi sunt înregistrate electronic încă din 2008, atunci când înregistrarea electronică a devenit obligatorie. Instanțele au fost și ele dotate cu sisteme informatice, depunerea online a înscrisurilor fiind obligatorie pentru cauzele comerciale, și există un sistem electronic de management al dosarelor care funcționează foarte bine. De asemenea, există platforme electronice pentru obținerea autorizațiilor de construire și pentru înregistrarea transferului dreptului de proprietate. Cu toate acestea, utilizarea sistemelor de înregistrare a societăților comerciale și a transferurilor dreptului de proprietate este limitată fiind disponibilă numai pentru juriști (avocați, notari) sau anumite instituții precum băncile, ceea ce contribuie la creșterea costurilor aferente acestor tranzacții.

Orașele ar putea avea foarte mult de câștigat din punct de vedere al competitivității prin preluarea bunelor practici din propriul stat (figura 1.7). Astfel, având în vedere că Sofia, București și Budapesta (cele mai mari centre economice) reprezintă Bulgaria, România și, respectiv, Ungaria în clasamentul global *Doing Business*, îmbunătățirile aduse în aceste orașe s-ar putea reflecta în poziția ocupată de fiecare din aceste state în acest clasament. Cu excepția indicatorului privind constituirea societăților comerciale în România – la care Bucureștiul se situează deja pe primul loc în topul celor

FIGURA 1.7 Performanțele generale ale fiecărui stat s-ar ameliora considerabil dacă ar fi adoptate toate bunele practici locale

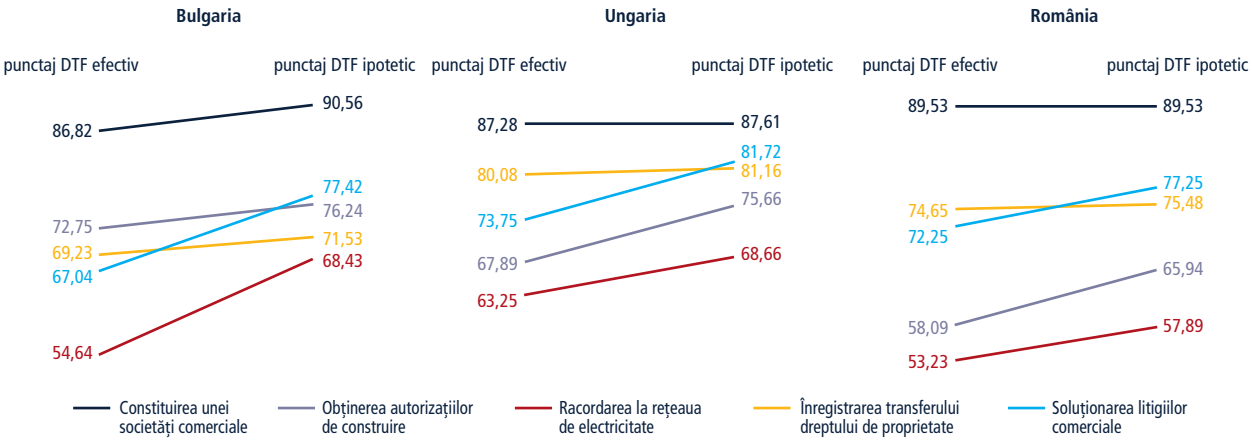

Sursa: baza de date a *Doing Business*.

Notă: În ceea ce privește diferența efectivă față de punctajul maxim (DTF), fiecare stat este reprezentat de capitala sa (care este și cel mai mare centru economic). Punctajul DTF ipotetic se bazează pe cele mai bune performanțe înregistrate între orașele comparate dintr-un stat. Punctajul DTF arată cât de mare este decalajul unei localități față de cele mai bune performanțe înregistrate de un stat la fiecare din indicatorii analizați de *Doing Business*. Punctajul este standardizat și variază între 0 și 100, 100 reprezentând punctajul pentru cele mai bune practici (cu cât punctajul este mai mare, cu atât este mai bine).

nouă orașe analizate – îmbunătățiri pot fi aduse fiecărui indicator din cele trei state.

Într-adevăr, dacă Bulgaria ar fi reprezentată la indicatorul privind constituirea societăților comerciale nu de Sofia, ci de Varna – unde formalitățile de constituire durează cu nouă zile mai puțin și nu necesită înregistrarea la primărie – Bulgaria s-ar apropia de punctajul maxim cu 4 punte și ar urca 25 de poziții în clasamentul global, de la 82 la 57.

Un oraș din România care preia bunele practici privind eficiența sistemului judecătoresc din Timișoara și costurile din Iași, unde onorariile avocațiale sunt mici, s-ar situa între primele 10 state la nivel mondial în ceea ce privește eficiența soluționării litigiilor comerciale. În Timișoara, judecătorii utilizează sistemul electronic de management al dosarelor pentru a reduce gradul de încărcare administrativă. Totodată, ei parcurg mai rapid faza depunerii înscrisurilor deoarece solicită mai puține revizuiri ale cererilor introductive decât judecătorii din alte orașe românești.

În ceea ce privește racordarea la rețeaua de electricitate, un oraș din Ungaria care ar atinge nivelurile de eficiență pe care le are Szekesfehervar și fiabilitatea alimentării cu energie pe care a atins-o orașul Szeged, ar înregistra o distanță cu 5 puncte mai aproape de punctajul maxim față de punctajul actual al Ungariei (reprezentată de Budapesta). Acest oraș ipotetic s-ar situa pe locul 98 la nivel mondial, cu 23 de poziții mai sus de poziția actuală a Ungariei, și anume 121. În mod similar, un oraș care aplică cele mai bune practici din Ungaria la indicatorul privind obținerea autorizațiilor de construire s-ar plasa pe locul 42 în clasamentul global imediat după Finlanda și înaintea Norvegiei.

Eventualele beneficii sunt mai modeste în ceea ce privește înregistrarea transferului dreptului de proprietate. În toate cele trei state, un oraș ipotetic ce ar adopta bunele practici locale în acest domeniu are avea o distanță față de punctajul maxim cu doar 1 punct, în medie, față de punctajul actual al fiecărui stat.

Alte state oferă exemple despre modul în care funcționează învățarea inter pares. În Italia, după publicarea raportului *Doing Business în Italia 2013*, ministrul justiției a făcut referire la date subnaționale în discursul său oficial la deschiderea anului judiciar 2013. Ministrul și-a ținut discursul la Torino, un oraș care se situează pe prima poziție la indicatorul privind eficiența soluționării litigiilor comerciale, pentru ca și alte instanțe să beneficieze de bunele practici aplicate de instanțele din Torino.

Un alt exemplu este oferit de Mexic, unde Comisia Federală pentru Reforma Legislației (COFEMER – Federal Commission for Regulatory Improvement) organizează o conferință bianuală ce permite fiecărui stat să-și împărtășească experiența în domeniul modernizării legislației. Învățarea în echipă are loc de asemenea atunci când factorii de decizie locali vizitează statele și localitățile învecinate. De exemplu, factorii de decizie din statul Colima au vizitat Sinaloa pentru a se familiariza cu sistemul electronic introdus de acest stat pentru emiterea autorizațiilor de utilizare a terenurilor. La scurtă vreme, Colima a introdus la rândul său un sistem similar pe propria sa pagină de internet. Deloc surprinzător, datele arată că acele state care depun eforturi mai mari pentru menținerea dialogului cu alte state beneficiază de un mediu de afaceri mai eficient, așa cum o demonstrează *Doing Business* (figura 1.8).

FIGURA 1.8 Statele mexicane care depun eforturi mai mari pentru a menține un dialog cu celelalte state beneficiază de un mai bun cadru legislativ aplicabil mediului de afaceri

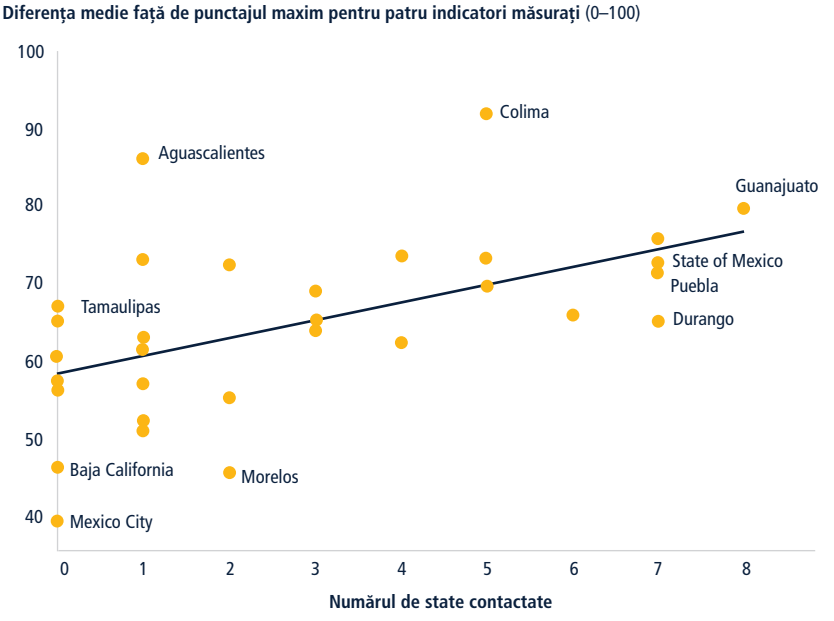

Sursa: baza de date a *Doing Business*, pe baza datelor obținute în noiembrie 2013 în cursul întrunirilor consultative cu autorități ale statelor mexicane.

Notă: Corelarea dintre diferența față de punctajele maxime și numărul de state contactate de alte state este de 0,53, iar relația este semnificativă la nivelul de 1%.

Autoritățile mexicane au mers chiar mai departe: Ministerul Economiei utilizează *Doing Business* și alți indicatori în scopuri de monitorizare și evaluare. Fondo PYME – instituția sa finanțatoare – oferă subvenții statelor și primăriilor care pun în practică proiecte de reforme legislative menite să îmbunătățească climatul investițional și competitivitatea. Îmbunătățirea indicatorilor face parte din termenii de referință pentru localitățile care doresc să obțină finanțare.

Consultarea cu toate părțile interesate reprezintă un alt element cheie al procesului de reformă legislativă. Să luăm ca exemplu Polonia. Concluziile la nivel subnațional cuprinse în raportul *Doing Business în Polonia 2015* au stat la baza dialogului între factorii de decizie naționali și locali menit să asigure introducerea și punerea în aplicare a noii Legi privind regimul construcțiilor la nivelul întregii țări. Numeroasele modificări aduse legii și popularizarea inconsecventă a acesteia au condus la confuzii și la aplicarea diferențiată a legii la nivel local. Așa cum a afirmat un funcționar public din Olsztyn „Legea este complexă și dă naștere la interpretări. Dezvoltatorii vor încerca să găsească acei funcționari publici locali care sunt dispuși să interpreteze legea în favoarea lor. A trebuit să emitem mai mult de 20 de ghiduri pentru a asigura interpretarea uniformă în aplicarea legii în orașul nostru". Asigurarea unei mai bune coeziuni a textului legislativ, comunicarea modificărilor legislative către toate persoanele interesate – instituțiile însărcinate cu aplicarea legii, comunitățile de afaceri și publicul larg - și elaborarea unor ghiduri privind modul de interpretare a legii au devenit priorități pentru guvernul polonez, care a dorit să se asigure că modificările au fost înțelese și puse în practică în mod corespunzător.

În mod similar, guvernul Ungariei utilizează dialogul inter-instituțional și public-privat pentru a stimula modernizarea cadrului legislativ. Preocupat de menținerea ratei de creștere economică la 3-4%, guvernul a constatat că birocrația reprezintă o mare problemă[16]. În luna octombrie 2016, a fost înființat Consiliul Național al Concurenței care are drept scop să propună măsuri de stimulare a competitivității și de sprijin pentru întreprinderile mici și mijlocii, și să răspundă provocărilor de pe piața muncii și salariilor. Consiliul este format din reprezentanți ai mediului academic, ai camerelor de comerț și industrie și ai Agenției de Promovare a Investițiilor din Ungaria, precum și reprezentați ai companiilor private. Fără o înțelegere aprofundată a preocupărilor sectorului privat și a obstacolelor cu care se confruntă societățile comerciale de la înființare și pe parcursul funcționării și al dezvoltării, niciun guvern nu poate pretinde că a elaborat un plan de reforme comprehensiv care să producă efecte pozitive concrete pentru societățile comerciale din statul respectiv.

Deși nu există o abordare unică, nediferențiată, a reformei legislative, fiecare jurisdicție având specificul său, o mare parte din reformatorii de succes înființează comitete de supraveghere la nivel înalt însărcinate cu stabilirea priorităților de pe agenda de reforme și menținerea ritmului de reformă. Reformatorii de succes încredințează factorilor de decizie (cum ar fi un anume ministru sau cabinetul primului ministru) responsabilități clare în cadrul procesului de reformă. Grupurile de lucru tehnice coordonează apoi implementarea acestora la nivel de instituție. Comitetele tehnice care au înregistrat cele mai mari succese au în componența lor reprezentanți ai tuturor instituțiilor cheie implicate într-un anumit domeniu, precum și membri interesați ai sectorului privat.

Concluziile acestui studiu oferă factorilor de decizie din Bulgaria, România și Ungaria posibilitatea de a depăși obstacolele aferente climatului investițional prin valorificarea exemplelor oferite de fiecare din aceste state precum și de UE. Există motive reale de optimism deoarece fiecare stat excelează într-un alt domeniu. Aplicarea unor măsuri comprehensive de îmbunătățire se poate face

nu doar progresiv ci și într-un ritm alert, ambițios. Elaborarea unui plan ambițios cu responsabilități clare și obiective de ameliorare constituie un prim pas în depășirea obstacolelor. Stimularea alinierii între regiuni și orașe la bunele practici ale celor care au obținut performanțe notabile – asigurând astfel eficientizarea derulării afacerilor la nivel național – este un demers care merită toate eforturile și care va aduce beneficii semnificative societăților comerciale mici.

NOTE

1. Datele Grupului Băncii Mondiale, accesate la data de 5 mai 2017, http://data.worldbank.org/indicator.
2. Baza de date privind economia comerțului, accesată la data de 19 aprilie 2017, http://www.tradingeconomics.com.
3. „Unemployment Statistics" (Statistici privind nivelul șomajului), Eurostat, accesate la data de 19 aprilie 2017, http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Unemployment_statistics.
4. Comisia Europeană, Regional Policy for Smart Growth of SMEs: Guide for Managing Authorities and Bodies in Charge of the Development and Implementation of Research and Innovation Strategies for Smart Specialisation (Politică regională pentru dezvoltarea inteligentă a IMM-urilor: Ghid pentru autoritățile și instituțiile coordonatoare însărcinate cu elaborarea și implementarea strategiilor de cercetare și inovație în specializarea inteligentă) (Bruxelles: Comisia Europeană, 2013), http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/studies/pdf/sme_guide/sme_guide_en.pdf.
5. Studiile anterioare cuprind *Doing Business în Polonia 2015*, *Doing Business în Spania 2015* și *Doing Business în Italia 2013*.
6. Burgas, Pleven, Plovdiv, Ruse, Sofia și Varna în Bulgaria; Budapest, Debrecen, Gyor, Miskolc, Pecs, Szeged and Szekesfehervar în Hungary; Brașov, București, Cluj-Napoca, Constanța, Craiova, Iași, Oradea, Ploiești și Timișoara în România.
7. Statistici oferite de Oficiul de Cadastru din Ungaria (Foldhivatal).
8. Orașele din Ungaria au un număr de formalități mai mic decât media UE în ceea ce privește înregistrarea transferului dreptului de proprietate și egal cu media UE în ceea ce privește racordarea la rețeaua de electricitate. Numărul de formalități aplicabile în orașele din Bulgaria este egal cu media UE în ceea ce privește constituirea unei societăți comerciale.
9. Consiliul Superior al Magistraturii din România, Rapoarte privind starea justiției (Raport privind starea justiției pentru anul 2015), anexa I, http://www.csm1909.ro.
10. Consiliul Superior al Magistraturii din Bulgaria, „Date privind numărul de dosare civile alocate fiecărui judecător în 2015", anexa 83 în Tabele statistice rezumative privind activitatea judecătorească în anul 2015, disponibile la http://www.vss.justice.bg/page/view/1082.
11. Comisia Europeană, „Raport al Comisiei către Parlamentul European și Consiliu privind progresele înregistrate de Bulgaria în baza mecanismului de cooperare și verificare", COM(2017) 43 final (Comisia Europeană, Bruxelles, 2017), https://ec.europa.eu/info/effective-justice/rule-law/assistance-bulgaria-and-romania-under-cvm/reports-progress-bulgaria-and-romania_en; Banca Mondială, „Performanțele sistemului judiciar din Bulgaria, gradul de încărcare și examinarea cheltuielilor (2008-2014)" (Banca Mondială, Washington, DC, 2015).
12. Statistici oferite de Oficiul de Cadastru din Ungaria (Foldhivatal).
13. Consiliul Superior al Magistraturii din România, Rapoarte privind starea justiției (Raport privind starea justiției pentru anul 2015), anexa I, http://www.csm1909.ro.
14. Statistici oferite de Registrul Comerțului la Agenția de Înregistrare, Bulgaria.
15. Statistici oferite de Oficiul Național al Registrului Comerțului, România.
16. Ministerul Economiei Naționale din Ungaria, „Consiliul Național al Concurenței va asigura creșterea sustenabilă", 17 octombrie 2016, http://www.kormany.hu/en/ministry-for-national-economy/news/national-competitiveness-council-to-ensure-sustainable-growth.

www.doingbusiness.org/EU1

Cu sprijinul

WORLD BANK GROUP

Comisia Europeană